SPORTUL Magazin

Duminicile unui nesportiv

GAUDEAMUS

Fiindcă aflu din ziare că vom asista, în curînd, la premiera unui nou film românesc, cu temă sportivă, consacrat semicentenarului clubului clujean „U", m-a cuprins un fel de emoție. Emoția aceasta, amestecată cu teamă, este întemeiată, deoarece atîtea filme ale noastre de pînă acum i-au dezamăgit pe spectatori, dovedindu-se sub exigențele medii ale publicului, prin stîngăcii și deficiențe, care țin de imperfecțiunea meșteșugului și de absența suflului poetic. Acum, pentru că este vorba de Cluj, și anume de Clujul universitar, pe care-l cunosc atît de bine, încît îi retrăiesc, în cele mai adînci clipe de solitudine, viața dusă în toate amănuntele ei, mă întreb dacă s-a ținut seamă de acel timbru particular, pe care îl au viorile și orașele vechi deopotrivă. Fără cunoașterea și redarea lui fidelă, e cu neputință să evoci ceea ce a fost și așa cum a fost.

Cum a fost, cînd clubul „U" s-a născut, acum o jumătate de secol ? Nu se poate povesti totul nici în zece tomuri groase, dar o poezie ar ajunge. Și ajunge un film bun, făcut cu un strop de suflet și-un car de pricepere. Cu marea capacitate de retrăire poetică a unor fragmente de viață și a unei epoci, ale căror culori s-au stins în parte, dar unele — cele mai intense — trăiesc mai departe în noi, cei de azi. E nevoie pentru asta de o ascuțime a observației și, mai cu seamă, de o vibrație artistică autentică, spre a te putea cufunda într-o atmosferă și a o sugera publicului.

Nu știu dacă vor apare toți cei care au făcut sport universitar la Cluj, și cîțiva, de neuitat, dintre cei care l-au stimulat și sprijinit. Ar fi, firește, o galerie prea lungă, depășind cadrele oricărui ecran cinematografic. Mă gîndesc însă cel puțin la profesorul Iuliu Hațieganu — despre care am mai scris aici — și fără de care activitățile fizice ale studențimii din Alma Mater napocensis ar fi fost mai sărace, în unele domenii poate chiar că n-ar fi fost deloc. Și, la polul opus, mă gîndesc la Mișu Pușcașu, chitaristul noctambul, care cînta în parcul Bărnuțiu și pe sub ferestrele fotbaliștilor, alintîndu-i cu vechile romanțe de studenție clujeană, ca „Nu-i viață mai frumoasă, decît de student", „Am fost și eu student odată", languroasa „Studentina" și romanța, a cărei paternitate literar-muzicală îmi aparține chiar mie, avînd azi o vechime de treizeci și cinci de ani : „Sînt student, și n-am un pol în buzunar..."

N-aveam, în adevăr, lețcaie prin buzunare, pe vremea aceea, dar aveam în schimb entuziasmul, cu care s-au făcut atîtea lucruri frumoase și durabile, s-au cucerit atîtea trofee pentru sportul românesc. Un entuziasm, care cuprinde azi mase de sute de mii, fiindcă e mare numărul suporterilor din țara noastră, e și mai mare numărul studenților și al tinerilor care învață în diferite școli.

Acest entuziasm am vrea să ni-l comunice filmul *Gaudeamus* al regizorului Eugen Popiță, această poezie transparentă, de care sportul nu e lipsit acolo unde el se practică în contextul culturii mai largi a omului contemporan, ori la Cluj chiar așa s-a practicat, îndeosebi în cadrul activităților de la „U". Pînă la premieră nu mai e mult și de pe acum îmi rezerv o duminică... nesportivă pentru cronica sinceră despre filmul pe care îl așteptăm toți cu interes și, — cel puțin în ce mă privește — cu emoție !

George SBARCEA

File din istoria bobului

AM FOST O DATĂ LA LAKE PLACID!

Peste o săptămînă, pe pista de la Lake Placid, boberii noștri vor asalta titlurile supreme, în cadrul campionatelor mondiale. Pentru istoria bobului românesc, Lake Placid înseamnă o reîntîlnire.

Au trecut 37 de ani de atunci...

Jocurile Olimpice de iarnă din 1932 își programau întrecerile în împrejurimile „Lacului liniștit".

Dar cît de depărtată părea această „gazdă" americană !

Boberii noștri puteau visa, dar... lucizii din Comitetul Olimpic Român nu doreau să se hazardeze într-o asemenea „aventură".

Și totuși... oricîte „hopuri materiale" va invoca Comitetul Olimpic Român, boberii vor ști să treacă peste ele ! O vor și face, în ciuda sfaturilor oficiale !...

Alexandru Papană, acest admirabil polisportiv, veșnic îndrăgostit de viteză (a avionului, a automobilului, a motocicletei sau a bobului), devine peste noapte organizatorul unui bal, care are loc la Cercul Militar, în seara zilei de 29 noiembrie 1931. Este obținută astfel o parte a fondurilor necesare participării la întrecerile de la Lake Placid. Pentru rest se apelează „peste tot" și cîteva uși se deschid binevoitoare, întinzînd o mînă de ajutor, „în limita crizei și a posibilităților". Completarea sumei se face din buzunarul fiecăruia...

Marea „aventură americană" începe !

Noul continent primește cu amabilitate pe solii sportului românesc. Dar în ceea ce privește șansele în întrecerile olimpice, *„toți ne iau în glumă"*, notează Papană într-una din scrisorile trimise în țară.

Pentru sportivii noștri, totul e nou, demn de mirare : boburile americanilor și ale englezilor *„cu tălpici mai subțiri și alt profil"*, mult mai rapide, necesitatea examenului medical care cuprindea și o... plimbare pe loc *„într-un aparat care te smucește și te învîrtește"* pentru a verifica rezistența la *„amețeală"*, obligativitatea de a concura cu *„căști de plută și cu diferite ustensile la genunchi, cot și umeri"* etc. Cît despre pîrtie ? *„Are 26 de viraje, dintre care 5 foarte grele și periculoase. Pe lîngă toate acestea, ce facem noi la Sinaia nu e bob, ci parodie !"* Aprecierea aceasta nu trebuie să ne surprindă. Pentru a ne convinge, este suficient să ne gîndim că pîrtia de la Sinaia avea cu 150 m și... 20 de viraje mai puțin !

Dar aceasta nu era suficient ca să-i sperie pe cei care judecau foarte simplu : *„sîntem aviatori și ca atare 120 km pe oră, sau vrilla de la „White Face"* (n. r. : „Fața albă" — denumirea unei porțiuni periculoase a pîrtiei) *nu ne produc decît dorința de a învinge"*.

Și iată-i antrenîndu-se două săptămîni, în care timp vor duce „o luptă titanică", de zi cu zi, de la 7 dimineața și pînă la 4 seara, pierzînd uneori — din această cauză — pînă și masa !

...Startul preliminariilor cronometrate dă prilej ziarelor să apară cu titluri senzaționale, *„Românii bat recordul pîrtiei !"*, *„Trebuie să ne schimbăm pronosticurile : românii sînt ași ai vitezei !"* În întrecerile oficiale, pronosticurile nu vor fi însă confirmate. Dar, cu toată diferența de valoare a utilajului tehnic, performanțele obținute de boberii noștri vor fi mai mult decît meritorii. Alexandru Papană și Dumitru Hubert au ocupat locul 4 la bob de 2 persoane (cea mai bună performanță olimpică pînă la Grenoble — 1968), iar împreună cu Alexandru Ionescu și Ulise Petrescu locul 6 la bob de 4 persoane.

Înaintea întoarcerii în țară, bobul nostru de 4 persoane va mai lua startul în campionatele Statelor Unite și în cele ale Americii de Nord. În ambele competiții, va ocupa locul secund, preludiu al viitoarelor victorii concretizate în cele două titluri mondiale care vor fi obținute în 1934 și 1935. Dar povestea acestora, într-un număr viitor.

Dorin ȘTEFLEA

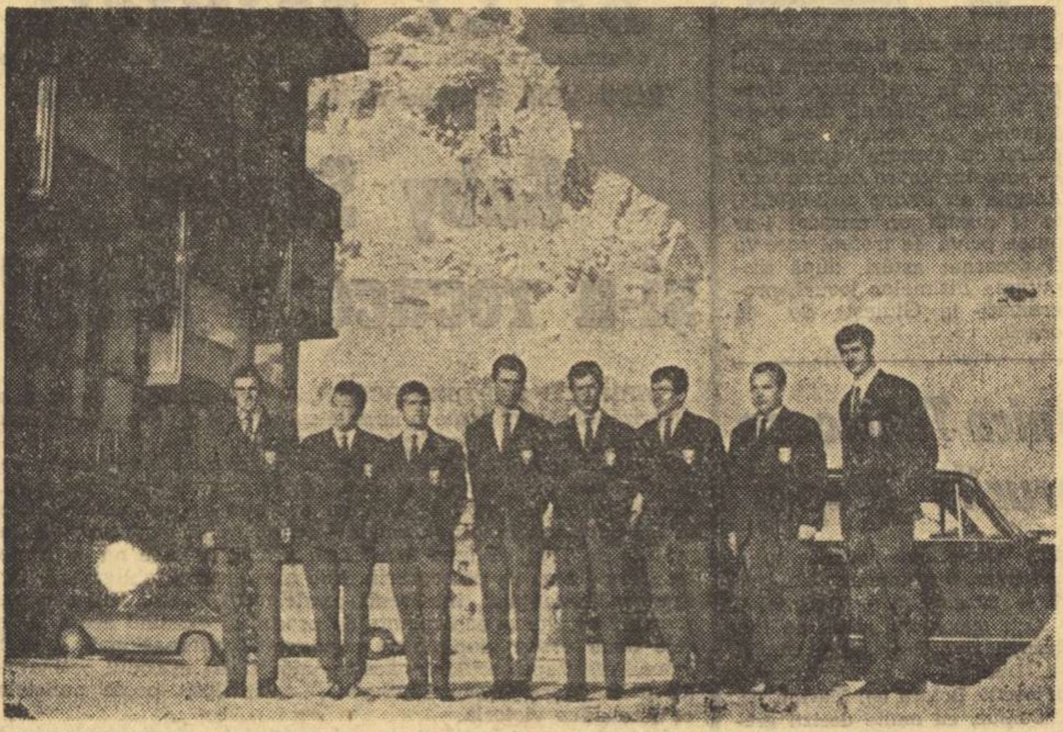

După încheierea întrecerilor de la Cervinia, unde au cucerit eventul de argint, boberii români au plecat în S.U.A., la Lake Placid, pentru a participa la campionatele mondiale programate pentru zilele de 15—16 februarie (proba de 2 persoane) și 22—23 februarie (proba de 4 persoane). Înaintea plecării, sportivii noștri au ținut să trimită, prin intermediul ziarului, o plăcută amintire din fața vilei Edelweiss unde au fost găzduiți. În spate se vede Muntele Cervinia (4484 m)

„FOTO FURGGEN" Cervinia (Aosta)

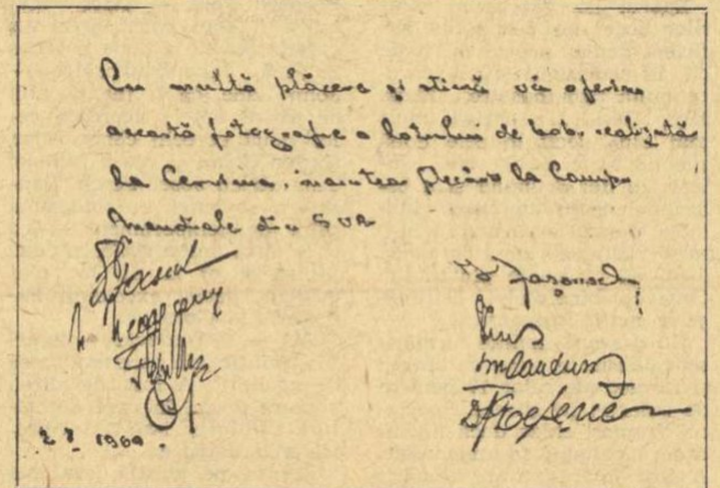

Cu multă plăcere și stimă vă oferim
această fotografie a lotului de bob, realizată
la Cervinia, înaintea plecării la Camp.
mondiale din SUA

2.2. 1969.

Auzi, auzi!

Furați de evenimente competiționale, de „capete de afiș", — campionate, turnee, meciuri decisive, vești despre idolii publicului — trecem îndeobște cu ușurință peste cîte o notiță prizărită în vreun colț de pagină, relatînd aspecte mărunte din activitatea unor oameni modești, oameni de fapt care-și consacră forțele, ani și ani în șir, sportului cu sau fără majuscule. E greu, dacă nu de-a dreptul imposibil, să-ți imaginezi, iubite cititor, cîte dificultăți, cîte complicații, cîtă trudă și — de ce nu am spune-o — cîte riscuri implică uneori această ocupație aparent mîndră mai ales atunci cînd omul în cauză nu-și propune drept unic țel al existenței „să-i fie bine și tot românul să prospere !"

Pentru că, oricît ne-am minuna ființează încă, ici-colo, personaje anacronice care-și imaginează, în pofida evidenței, că o funcție în cadrul unei asociații sportive conferă dreptul de a-l trage la răspundere, ba chiar de a-l muștrului pe corespondentul local cu opinii proprii. Recent, din cauza unui atare defect de... optică, un cetățean pașnic din orașul Turnu Severin, pe nume Gh. Manafu, și-a atras fulgerele zeilor, reprezentați cu energia de rigoare de către președintele echipei dunărene „Energetica". Corespondentul a cutezat, auzi dumneata, să-și informeze redacția cum că nu toate lucrurile merg ca pe roate în secția fotbal a respectivei asociații — drept care președintele (tov. Oană, dacă nu mă înșel) i-a cerut socoteală, deocamdată, pe cale telefonică... Ba, în plus, vigurosul conducător a găsit de cuviință să-l amenințe cu interdicția de a mai asista la jocurile echipei „sale". În treacăt fie zis, o asemenea atitudine ar fi fost reprobabilă chiar pe vremea cînd existau, pe aceste meleaguri, echipe oarecum „particulare" !

Așadar, mai există ici-colo persoane încredințate că pot tăia și spînzura, ca într-o feudă medievală, în limitele sacre ale asociației „lor", pe terenul „lor", în fieful „lor"... Sau, poate, tovarășul președinte o fi cumpărat într-adevăr echipa de fotbal, cu teren, cu sediu — mă rog, cu toate acareturile — pe bază de economii personale ? ! Dacă așa stau lucrurile, nu ne-am mira să aflăm, mîine-poimîine, că și-a procurat și un corespondent de presă pe gustul dumisale...

Auzi, auzi !

Dan DEȘLIU

CURSA DE 100 KM

Ioan Baboie este o figură binecunoscută a atletismului românesc. Pașii săi au mărșăluit pe numeroase stadioane și șosele, atît în țară, cît și peste hotare, încheind nu o dată cursele în timpi-record sau cu titluri de campion. De altfel, pentru fructuoasa sa activitate atletică, desfășurată de-a lungul ultimelor decenii, i-a fost acordată și înalta distincție de maestru emerit al sportului.

Posesor al unei bogate experiențe competiționale, atletul brașovean s-a văzut totuși — nu de mult — în postura de „debutant" la... 54 de ani. Participînd la cîteva concursuri în Elveția, Baboie s-a aliniat, împreună cu Dumitru Chiose — alt „tînăr" debutant trecut de 40 ani — la startul unei întreceri de îndelungată tradiție (în 1905 a avut loc prima ediție ; acum s-a disputat cea de-a 42-a) : cursa de 100 km Olivone — Lugano.

Ploaia torențială, ca și traseul extrem de dur, presărat cu urcușuri abrupte urmate de coborîri amețitoare, au supus concurenții unor serioase eforturi, constituind un trial sever : din cei 34 de temerari care porniseră la drum, doar 21 au ajuns la capătul acestuia. Plecat în cursă dimineața, la ora 6,30, suedezul Stig Lindberg (al cincilea clasat la J. O. din Mexic în proba de 50 km), a sosit primul în fața barului Fantasio din Lugano, pe înserat.

Cu mai puțin de o oră în urma învingătorului, Ioan Baboie a ocupat locul 7, întrecînd sportivi valoroși din Anglia, R.F.G., Cehoslovacia, Elveția etc. (D. Chiose — locul 15). Deși la 12 iunie va împlini 55 de ani (N. R. — mulți înainte !), vîrstă de bunic, telefonistul din Brașov, inimosul și veșnic tînărul Baboie se pregătește să participe la noi competiții.

Carol GRUIA

Caligrafii pe gazon

(File din carnetul unui cronicar amator de fotbal)

— Ce frumos driblează acest băiat ! zise tînărul gazetar sportiv. Parcă scrie pe gazon propoziții caligrafice cu o peniță claps.

— Așa e, îi răspunse bătrînul antrenor rătăcit la masa presei. Dar nu vi se pare că, totuși, „scrisul" lui e prea... citeț pentru fundașul advers ? Va trebui, deci, să-l învățăm stenografia.

★

În fața unei instanțe imaginare : FOTBALUL.

— Domnilor jurați, zise procurorul, această sferă de piele pe care-o vedeți în boxă se face vinovată de trufie. Aplicîndu-și, peste culoarea de bază, cîteva petice de altă culoare, n-a făcut altceva decît să insinueze că, avînd și pete, se poate asemui întrutotul cu soarele. Ceea ce, domnilor jurați, mi se pare prea mult. Acuz, deci...

★

— Unde te duci, puștiule ? gîfîia bătrînul fundaș alergînd după atacantul-debutant, care-l depășise cu un dribling scurt ; unde te duci, stai un pic...

— Scuză-mă, nene, îi aruncă puștiul peste umăr, accelerîndu-și cursa, am o treabă foarte urgentă. La echipa națională.

★

Festivitate de adio. „Bătrînul" părăsește activitatea sportivă. Fanfară, discursuri, fotografii, radioreporteri, camere de luat vederi, cadouri, îmbrățișări, aplauze, urale... 30 000 de piepturi îi scandează numele și strigă : A-di-o ! A-di-o !

În vestiarul pustiu, peste cîteva minute :

— De ce plîngi, bătrîne ? A fost frumos.

— Ai fi rămas ?

— Nu, dar aș fi plîns acum altfel.

★

...Mare înghesuială la poarta oaspeților, care conduc, în minutul 80, cu 1—0. Deodată, Tunaru, atacantul gazdelor, se ridică peste apărători și împinge balonul în plasă. Cu capul ?... Ba, parc-ar fi fost văzut și pumnul, lipit de tîmplă... Proteste la oaspeți, bucurie la gazde. Arbitrul, imperturbabil : 1—1, scor care rămîne neschimbat pînă la sfîrșit. După meci, controversele continuă. În tribune, pe străzi, la vestiare, în cabina arbitrilor, la dușuri, în autobuzul oaspeților... Vor continua și în presă — subiectul e gras — cel puțin două, trei săptămîni.

A doua zi îl chestionez, confidențial, pe Tunaru :

— Spune drept — sîntem între patru ochi și n-o să afle nimeni — a fost un gol cu capul sau cu mîna ?

Tunaru se gîndește cîteva clipe, apoi răspunde candid :

— A fost un gol cu cap.

Rămîn cu totul și cu totul... fentat.

Petre DRAGU

AUTOMOBILIȘTI!

Tarife reduse cu 10% pentru reparațiile auto, executate în lunile februarie-martie în toate unitățile Cooperativei.

„AUTOMECANICA" — BUCUREȘTI

LA 20 DE ANI — CĂPITANUL ECHIPEI NAȚIONALE!

Cîteva momente din cariera sportivă a lui Grațian Sepi

Dintre cei trei feciori fotbaliști ai învățătorului Valeriu Sepi din Valcani — Sînnicolaul Mare, cel mijlociu — Grațian — avea să devină una din marile glorii ale fotbalului românesc. Cel mare — Silviu — lichidează fotbalul repede, ca jucător și arbitru, iar cel mic — Valeriu (Sepi III), după o activitate meritorie în divizia A, ca fundaș la „U", se retrage la Timișoara.

Grațian Sepi ajunge la Cluj ca student adus de la Timișoara la clubul România (Victoria). După scurtă vreme, el trece la „Universitatea", unde joacă pe postul de atacant central, deținut anterior de Aurel Guga.

În acest Heidelberg românesc, atît de boem și de romantic, „Gați" trăiește cei mai frumoși ani ai vieții, biruind nesfîrșitele greutăți ale vieții studențești de atunci cu tinerețea și entuziasmul său. Cazați în niște maghernițe dărăpănate de pe „arena cea mică", fotbaliștii se gospodăreau singuri, punînd la bătaie pachetele cu alimente primite de la părinți, curățind ei înșiși terenul de zăpadă, sau mulgînd laptele vacii cumpărate special pentru ei de președintele de atunci al clubului, Ion Băleanu.

Și, pentru că situația cea mai delicată era atunci pentru studențime plata taxelor universitare, exagerat de ridicate, într-un început de an universitar, cînd nici clubul și nici jucătorii nu dispuneau de sumele necesare la înscriere, Sepi povestește cu multă emoție acceptarea de către toți jucătorii a propunerii făcute de clubul Unirea Tricolor de a juca partida oficială divizionară de la Cluj la București, pe Obor, unde bucureștenii ar fi avut șanse mari de cîștig, în schimbul sumei de 150 000 lei, cu care se puteau achita toate taxele universitare.

Jocul are loc în aceste condiții la București și „U" joacă formidabil, cîștigînd o partidă în care Sepi a marcat toate golurile din afara careului, pentru a face inutilă orice eventuală intervenție a arbitrului.

Trebuie vorbit și despre eleganța și sportivitatea acestui mare jucător, care, de-a lungul întregii sale cariere, n-a fost niciodată eliminat sau chiar avertizat, oferind, credem, un exemplu unic. Sepi a fost selecționat de 25 de ori în națională. Debutul a fost în 16 aprilie 1928, contra Turciei, la Arad (4—1 pentru noi), cînd marele Aurel Guga, căpitanul naționalei, văzîndu-i emoția la cei 17 ani ai săi, i-a spus :

„Nu-ți fie frică ! Sînt lîngă tine !"

Urmează România — Iugoslavia la București 2—1 (Sepi un gol, Dobay altul) apoi România — Ungaria amatori, tot la București 5—1 (Sepi 4, Bindea 1), cînd conducătorul echipei maghiare, întrebat ce crede despre joc, a declarat :

„Dacă Austria are un Sindelar blond, România are unul brunet".

La vîrsta de douăzeci de ani, Sepi II devine căpitanul echipei naționale, preluînd ștafeta celuilalt universitar, Aurel Guga, în jocul cu Bulgaria 5—2 (Sepi 2), după care selecționerul nostru, Octav Luchide, îi dă următorul autograf :

„Căpitan al echipei naționale, la 20 de ani, nu poate fi decît un mare jucător".

La acest joc, a fost utilizată înaintarea clubului C.A.O., plus Sepi (Glanzman, Covaci, Sepi II, Bodola, Cociș), cu care, în continuare, România a cîștigat șapte jocuri.

La sfîrșitul întîlnirii România — Elveția de la Berna, încheiată cu scorul de 2—2 (Sepi 1), președintele clubului Young-Boys, după o introducere de rigoare, în care studentul clujean a fost întrebat dacă agreează peisajele locale și femeile elvețiene, a și trecut la o ofensivă din cele mai insistente, propunîndu-i să rămînă la Berna ca centru înaintaș la clubul său, cu un salariu lunar de șase sute franci elvețieni. Grațian Sepi a declinat însă oferta.

În același an, s-a jucat la București partida divizionară Venus — „U". Bucureștenii conduceau la un moment dat cu 3—0 și suporterii venusiști îi cereau ironic lui Sepi să... egaleze dacă mai poate.

Și iată că întreaga echipă a „sepcilor roșii", în frunte cu Sepi, se mobilizează extraordinar, marcînd nu mai puțin de șapte goluri, unul după altul, în poarta lui Lăpușneanu. Scor final : 7—3.

Sepi se antrena cu o conștiinciozitate remarcabilă, insistînd în special asupra loviturilor din voleu și din afara careului, obligînd cele două extreme să-i centreze baloane, pînă cînd se lăsa întunericul pe arena de pe malul Someșului.

Sînt cunoscute, de asemenea, antrenamentele de unul singur ce le făcea și acasă la Valcani, în vacanță, pentru menținerea formei și îmbunătățirea preciziei șutului.

Îmi povestea, într-o recentă convorbire, că în zilele noastre fotbaliștii irosesc enorm de multe situații de gol din lipsa acelor reflexe necesare pentru a lovi balonul la timp, ceea ce îi face să aibă o neînțeleasă și gravă teamă de răspundere.

Terminîndu-și studiile universitare, Sepi părăsește Clujul, optînd pentru Venus, apoi pentru Ripensia.

Clujenii nu l-au uitat însă niciodată, semnificativ fiind un episod petrecut în 1930. Se disputa partida inter-orașe Cluj — Timișoara, cînd, în calitate de conducător al timișorenilor, Sepi a intrat pe teren pentru a-l calma pe jucătorul Iosif Covaci, accidentat. Peluza, avînd impresia că fotbalistul timișorean simulează, l-a întîmpinat pe Sepi cu obișnuitele huiduieli, pentru ca apoi, prin aceleași fire nevăzute, întregul stadion să izbucnească în aplauze, descoperind în „civilul" de pe teren pe marele „Gați", idolul de totdeauna.

Anul acesta, „U" își sărbătorește semicentenarul, fiind cel mai vechi club sportiv din țara noastră... De pe acum, inima lui Grațian Sepi bate din ce în ce mai tare !

dr. Mihai IUBU

REFLECȚII...

- Nici un joc fără reguli. Unii persistă însă să facă reguli din abateri.
- În sport nu există adversar, ci partener.
- La fotbal, se poate lovi mingea și cu capul. Eu credeam că *numai* cu capul !
- Racheta tenismanului îl poate proiecta pînă la cea mai mare înălțime, cu condiția să nu intre în zona de... imponderabilitate.
- Am cunoscut șahul cînd eram mic. El nu mă cunoaște nici acum, cînd sînt mare.
- Unii pretind că *Jiu*-jitsul este un sport oltenesc. Tot ce se poate.

Alexandru BARBU

O NOUĂ FAMILIE DE HANDBALIȘTI

Angela Moșu, componentă a echipei campioane Universitatea Timișoara și Ioan Huber, portarul echipei de handbal Politehnica din același oraș, într-o situație nouă. Ei au încheiat un legămînt, o familie.